

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2002/3686
Karar No : 2003/5292

Davacı : BATIÇİM Batı Anadolu Çimento Sanayi A.Ş.

Vekili : Av.Çağnur Alp

Av.Mahmut T.Birsel

Cumhuriyet Bulvarı No:140/1 Kat:8-352 - İZMİR

Davalılar : Rekabet Kurumu

Bilkent Plaza B-3 Blok - Bilkent/ANKARA

Vekili : Av.Ayperi Samantır-Aynı Adreste

İstemin Özeti : Danıştay Onuncu Dairesi'nin 15.1.2001 tarih ve E:2000/1393,

K:2001/58 sayılı kararı ile davacı yönünden iptaline karar verilen Rekabet Kurulu'nun 17.6.1999 tarih ve 99-30/276-166 sayılı kararının karşı oy yazılarıyla birlikte Rekabet Kurulu Başkanının imzaladığı 10.4.2002 tarih ve 000385 sayılı yazıyla 19.4.2002 tarihinde tebliğ edilmesi suretiyle tesis edilen işlemin; iptal kararı üzerine yeni bir işlem tesis edilmeye çalışıldığı, iptal kararı gereğinin bu şekilde yerine getirilemeyeceği, Kurul'ca yeni bir karar verilmesi gerektiği, esasa geçilmesi halinde de idari para cezası verilmesini gerektiren koşulların bulunmadığı öne sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Danıştay Onuncu Dairesi'nin iptal kararının onanmasına ilişkin İdari Dava Daireleri Genel Kurulu Kararı'nın düzeltilmesi isteminden önce karşı oy yazılarının da tebliği suretiyle yargı yerince esasa girilmesi halinde davacının karşı oy yazılarını da bilmesinin ve karşı oy yazılarından da yararlanması amaçlandığı, işlemin yargı kararı gereğinin yerine getirilmesi amacıyla tesis edilmiş yeni bir işlem olmadığı, esas yönünden de idari para cezası uygulanmasında hukuka aykırılık bulunmadığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

D.Tetkik Hakimi : Hüseyin Özgün

Düşüncesi : Dosyadaki bilgi ve belgelerden ve davalı idare vekilinin duruşma sırasındaki beyanlarının birlikte değerlendirilmesinden dava konusu işlemin önceki Rekabet Kurulu Kararı'nın karşı oy yazılarının bulunmadığı gerekçesiyle şekil noktasından iptali yolundaki Dairemiz kararı üzerine , iptal kararı gereğinin yerine getirilmesi amacıyla tesis edildiği, ancak iptal kararı ile önceki Rekabet Kurulu kararının tesis edildiği tarih itibarıyla ortadan kalktığı ve iptal edilen kararın kollektif işlem niteliği dikkate alınmadan, önceki işlemi tesis eden Kurulca yeni bir karar alınmaksızın önceki Kurul Kararı'nın karşı oy gerekçeleriyle birlikte tebliği suretiyle işlem tesis edildiği anlaşıldığından, dava konusu işlemin iptali gerektiği düşünülmüştür.

Daşınay Savcısı : Emin Celalettin Özkan

Düşüncesi : Davacı şirketin de aralarında bulunduğu teşebbüslerin, anlaşma suretiyle 4054 sayılı Yasa'nın 4. maddesinin (a),(b) ve (c) bentlerini ihlal ettiklerinin belirlendiği ileri sürülerek, aynı Yasa'nın 16. maddesi uyarınca idari para cezası ile cezalandırılmalarına ilişkin 17.6.1999 tarihli, 99-30/276-166 sayılı Rekabet Kurulu Kararının iptali istemiyle dava açılmıştır.

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2002/3686
Karar No : 2003/5292

Açılan bu dava sonucunda, karşı oy yazıları bulunmadığından, Kurul kararının, şekil yönünden kanuna aykırı olduğu gerekçesiyle dava konusu işlemin iptali yolunda Danıştay Onuncu Dairesince verilen karar üzerine, kurul kararının azlık oylarıyla birlikte davacı şirkete yeniden tebliğinden sonra aynı tarih 17.6.1999 ve aynı sayılı, 99-30/276-166 sayılı Rekabet Kurulu Kararının iptali istemiyle de bakılan bu davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Danıştay Onuncu Dairesi 15.1.2001 tarihli E:2000/1393, K:2001/58 sayılı kararıyla; 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 52.maddesinde, Kurul kararlarında bulunması gereken hususların sayıldığı, bunlar arasında, (k) bendinde "varsa karşı oy yazıları"nın da bulunduğu; 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2.maddesinde, hukuka aykırılığı iddia edilerek menfaatleri ihlal edilenler tarafından idari işlemlere karşı açılan iptal davalarında, işlemin şekil unsuru yönünden de yargısal denetime tabi olduğunun kabul edildiği; bu bakımdan, idari işlemin yapılmasında veya bir kararın alınmasında, önceden Yasayla saptanmış bulunan usul ve şekil kuralına uyulmamasının hukuka aykırılık halini oluşturduğu, işlemin şekil unsuru üzerindeki yargı denetiminde, şekil unsurundaki aykırılık halinin işlem üzerindeki hukuki etkisine bakılması gerektiği, olayda, 4054 sayılı Kanunun 40. maddesinden itibaren Rekabet Kurulunun inceleme ve araştırmalarında uyulması zorunlu usullerin ayrıntılı olarak saptandığı, 52. maddesinde ise, kararlarda bulunması gereken hususlar arasında "varsa karşı oy yazılarının" da yer alacağı belirtildiği, birden çok iradenin katılımı ile oluşan kararların, tarafların iddia ve savunmaları ile, ileri sürülen delillerin kurulu oluşturanlarca ortaya konulan görüş ve karşı görüşlerin tartışılması sonunda olduğu gözönüne alındığında, kararın değerlendirilmesinde, çoğunluk oyları kadar, karşı görüşte olanların oylarının bilinmesinin de önemli olup, kararın bütünlüğü bakımından, kanun koyucu tarafından da bu hususa verilen önem dolayısıyla, anılan Yasanın 52. maddesinde, Kurul kararlarında varsa karşı oy yazılarının bulunmasının gerekli görüldüğü; dosyanın incelenmesinden, dava konusu kurul kararında karşı oy yazılarının bulunmadığı gibi, 4054 sayılı Yasa'nın 53. maddesi uyarınca Resmi Gazete'de yayımlanan kararlarda da karşı oy yazılarının yer almadığının anlaşıldığı, şekil yönünden kanuna aykırı olduğu gerekçesiyle dava konusu işlemi iptal etmiştir.

Bakılan uyuşmazlıkta, öncelikle Danıştay Onuncu Dairesince verilen iptal kararının gerekçesi ve iptal kararının hukuki sonuçları üzerinde durulması gerekmektedir.

Söz konusu iptal kararında, dava konusu işlemde, yasayla zorunlu görülen şekil kuralına uyulmamasının esası etkileyen bir noksanlık niteliğinde olduğu gerekçesine yer verilmiş; azlık oylarının tebliğ edilmemiş olunması hali, iptal kararının gerekçesini oluşturmamaktadır.

İptal davasında idari kararın iptal edilmesi halinde bu karar ve bu kararla birlikte doğmuş olan hukuki durum ortadan kalkmış olur. İptal kararları, ortadan kaldırılmış, olan idari tasarrufun yerine geçmeyeceğinden, idare iptal edilen kararın yerine yeni bir karar almak zorundadır. Ancak, idarenin yeniden alacağı karar da iptal hükmüne uygun olmalıdır.

Devletin bütün organlarını bağlayan iptal kararlarına uymak ve onu yerine getirmek zorunluluğu vardır. İptal kararı, idari işlemin doğumunda, unsurlarındaki sakatlıkların saptanması için geçmişe etkilidir.

Bir başka deyişle iptal kararları iptale konu işlemin unsurlarındaki sakatlıkların işlemin tesisinde var olması nedeniyle hukuki bir durum yaratmadığını, hukuk alanında bir değişiklik meydana getirmedikçe gösterirler.

Bu haliyle, Danıştay Onuncu Dairesince verilen ve Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu'nun temyiz ve karar düzeltme aşamalarından geçmiş bulunan iptal kararında; esası etkileyen bir noksanlık niteliğinde bulunduğu açıkça belirlenen şekil noksanlığının, Kurulca iptal kararı doğrultusunda alınacak yeni bir kararla giderilmesi mümkün olup, daha önceden iptal edilmesi nedeniyle hukuk alanında varolmayan Kurul kararının yeniden azlık oylarıyla birlikte davacıya tebliğ olunmasıyla iptal hükmünün sonuçlarının doğduğundan sözetmeye olanak bulunmamaktadır.

Belirtilen nedenle dava konusu Rekabet Kurulu Kararı'nın iptali gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Onuncu Dairesince, duruşma için taraflara bildirilmiş bulunan 23.12.2003 tarihinde davacı vekili Av.Çağnur Alp'in davalı Rekabet Kurumu vekili Av.Ayperi Samantır'ın geldiği, Danıştay Savcısı'nın hazır olduğu görülmekle açık duruşmaya başlandı. Taraflara usulüne uygun olarak söz verilip dinlendikten, Danıştay Savcısı'nın düşüncesi alındıktan sonra duruşmaya son verildi. Dava dosyası incelenip, gereği görüldü.

Rekabet Kurulu'nun 17.6.1999 tarih ve 99-30/276-166 sayılı kararı ile; davacının da aralarında bulunduğu teşebbüslerin 4054 sayılı Yasa'nın 4. maddesinin (a), (b), ve (c) bentlerini ihlal ettiklerine oybirliği ile, anılan eylemlere katılan söz konusu teşebbüslerin hüküm altına alınacak para cezalarının belirlenmesinde, 1996 yılı cirolarının esas alınmasına oybirliği ile; 4054 sayılı Yasa'nın 16. maddesinde para cezasının saptanmasında öngörülen yıllık gayri safi gelirin net satışlar olduğuna oybirliği ile; 4054 sayılı Yasa'nın 16. maddesinin 2. fıkrası gereğince soruşturma kapsamındaki her bir teşebbüs için ayrı ayrı takdir edilen idari para cezası ile cezalandırılmalarına oyçokluğu ile; 4054 sayılı Yasa'nın 9. maddesi uyarınca, belirtilen ihlal eylemlerine son verilmesi ve ihlalden önceki rekabet ortamının sağlanması gereğinin, soruşturma kapsamındaki teşebbüslere bildirilmesine oyçokluğu ile karar verilmiştir.

Davacının, belirtilen Kurul kararının iptali istemiyle açtığı dava sonucunda; Dairemizin 15.1.2001 tarih ve E:2000/1393, K:2001/58 sayılı kararı ile, 4054 sayılı Yasa'nın 52. maddesinde, kararlarda bulunması gereken hususlar arasında "varsa karşı oy yazılarının" da yer alacağı belirtilmiş, birden çok iradenin katılımı ile oluşan kararların, tarafların iddia ve savunmaları ile ileri sürülen delillerinin, Kurulu oluşturanlarca ortaya konulan görüş ve karşı görüşlerin tartışılması sonunda oluşturduğu gözönüne alındığında, kararın değerlendirilmesinde, çoğunluk oyları kadar, karşı görüşte alanların oylarının da bilinmesinin önemli olduğu, kararın

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE

Esas No : 2002/3686

Karar No : 2003/5292

bütünlüğü bakımından, kanun koyucu tarafından da bu hususa verilen önem dolayısıyla, konunun kanunla düzenlendiği, dosyanın incelenmesinden ve tarafların duruşmadaki beyanlarından davacıya tebliğ edilen kurul kararında karşı oy yazılarının bulunmadığı gibi, 4054 sayılı Yasa'nın 53. maddesi uyarınca Resmi Gazete'de yayımlanan kararda da karşı oy yazılarının yer almadığının anlaşıldığı, bu itibarla, yasayla zorunlu görülen şekil kuralına uyulmamasının esası etkileyen bir noksanlık olduğu gerekçesiyle dava konusu Kurul Kararının davacıya ilişkin kısmının şekil noktasından hukuka aykırılığı nedeniyle iptaline karar verilmiştir.

Davalı Kurumun, "Kurul kararının metnindeki şekil noksanlığının, karşı oy yazılarına da metinde yer vermek ve kararı bu şekliyle taraflara tebliğ etmek suretiyle giderilebileceği ve böylece yargı kararı gereğinin yerine getirilebileceği" sonucuna varılmakla birlikte, "Kararın şekil noktasından Kanun'a aykırılığı nedeniyle iptaline karar verildi" şeklindeki kesin ifadenin, kararın anlamını tesbit bakımından tereddüt yarattığını belirterek, Dairemizin belirtilen kararının açıklanmasını istemesi üzerine, Dairemizin 8.5.2001 tarihi ve E:2000/1393 sayılı kararıyla, açıklanması istenilen kararda açıklanmayı gerektirecek bir durumun bulunmadığı gerekçesiyle açıklama istemi reddedilmiştir.

Dairemizin, Kurul kararının iptaline ilişkin kararı, davalı kurumun temyiz istemi üzerine incelenerek İdari Dava Daireleri Genel Kurulu'nun 15.2.2002 tarih ve E:2001/564, K:2002/163 sayılı kararı ile onanmıştır. Davacı Kurum'un kararın düzeltilmesi istemi de İdari Dava Daireleri Genel Kurulu'nun 20.9.2002 tarih ve E:2002/541, K:2002/649 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

Rekabet Kurulu Başkanının imzaladığı 10.4.2002 tarih ve 000385 sayılı yazı ile Dairemizce iptaline karar verilen 17.6.1999 tarih ve 99-30/276-166 sayılı Rekabet Kurulu kararının evvelce karşı oy gerekçeleri olmaksızın tebliğ edilmiş olması nedeniyle bu kere sözkonusu eksikliğin giderilmesini teminen karşı oy gerekçeleri ile birlikte gönderildiği belirtilerek, iptal edilen Kurul Kararı karşı oy yazılarıyla birlikte 19.4.2002 tarihinde davacıya tebliğ edilmiştir.

Rekabet Kurumu Başkanlığı, Dairemizce iptal edilen Kurul Kararının karşı oy gerekçelerini 10.5.2002 tarih ve 24751 sayılı Resmi Gazete'de de ayrıca yayımlatmıştır.

Davacı, Dairemizin 15.1.2001 tarih ve E:2000/1393, K:2001/58 sayılı kararı ile davacı yönünden iptaline karar verilen Rekabet Kurulu'nun 17.6.1999 tarih ve 99-30/276-166 sayılı kararının karşı oy yazılarıyla birlikte, Rekabet Kurulu Başkanı'nın imzaladığı 10.4.2002 tarih ve 000385 sayılı yazısıyla 19.4.2002 tarihinde tebliğ edilmesi suretiyle tesis edilen işlemin iptali istemiyle dava açmıştır.

Dairemizce, Rekabet Kurulu kararının karşı oy yazıları olmaksızın tebliğinden sonra, karşı oy yazılarının tebliğine rağmen iptal kararı verildiği halde, davalı Kurumun iptal kararımızın açıklanması istemine ilişkin dilekçesinde yer alan "şekil noksanlığının, karşı oy yazılarına da metinde yer vermek ve kararı bu şekliyle taraflara tebliğ etmek suretiyle giderilebileceği" yolundaki ifadesinin, Rekabet Kurulu Başkanı imzasıyla gönderilen yazıdaki "evvelce karşı oy gerekçeleri olmaksızın tebliğ edilmiş olması nedeniyle bu kere söz konusu

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2002/3686
Karar No : 2003/5292

eksikliğin giderilmesini teminen" şeklindeki ifadenin, duruşma sırasında iptal kararı üzerine dava konusu işlem dışında başka bir işlem tesis edilmediğine ilişkin tarafların beyanlarının ve karşı oy gerekçelerinin iptal kararı üzerine Resmi Gazete'de yayımlanmasının ve davacıya tebliğinin birlikte değerlendirilmesi sonucu, dava konusu işlemin iptal kararı üzerine karar gereğinin yerine getirilmesi amacıyla tesis edildiği sonucuna ulaşıldığından, davacı idarenin işlemin yargı kararı gereğinin yerine getirilmesi niteliğinde yeni bir işlem olmadığı, karar düzeltme aşamasında karşı oy yazılarının da tebliği suretiyle yargı yerince esasa girilmesi halinde davacının karşı oy yazılarını da bilmesinin ve yararlanmasının amaçlandığı yolundaki iddiaları yerinde görülmemiştir.

Dairemiz üyesi Orhun Yet'in, 4054 sayılı Yasa'nın 55. maddesi uyarınca Kurul'un nihai kararlarına, tedbir kararlarına, para cezalarına ve süreli para cezalarına karşı Danıştay'a başvurulabileceği, ortada belirtilen nitelikte bir Kurul Kararı olmadığı, Rekabet Kurulu Başkanı'nın imzaladığı yazıyla tesis edilen işlem üzerine açılan davanın ilk derece mahkemesi olarak idare mahkemesinde görülmesi, bu nedenle de davanın görev yönünden reddine karar verilerek dosyanın Ankara İdare Mahkemesi'ne gönderilmesi gerektiği yolundaki usule ilişkin görüşü de, dava konusu işlemin Dairemizce Kurul Kararının iptal edilmesi üzerine yargı kararının yerine getirilmesi amacıyla Kurul Kararının karşı oy yazılarıyla birlikte tebliğ edilmesi suretiyle tesis edilmesi ve gereğinin yerine getirilmesi amaçlanan yargı kararının Dairemizce verilmiş olması karşısında kabul edilmeyerek uyumsuzluk incelendi.

Uyumsuzlukta Dairemizce verilen iptal kararı üzerine, yargı kararının yerine getirilmesi amacıyla tesis edilen bir işlem bulunduğu ve davacı öncelikle yargı kararı gereğinin usulüne uygun olarak yerine getirilmediğini öne sürdüğüne göre, iptal davasının hukuki sonuçlarının ve yargı kararı gereğinin yerine getirilmesi usullerinin uyumsuzlukta somut hukuki durumla sınırlı olarak tartışılıp, değerlendirilmesi gerekmektedir.

İptal kararları bir idari işlemin hukuka uygun olup olmadığını denetleyen idari yargı yerinin işlemin geçerliliğini etkileyen bir sakatlık saptaması halinde, işlemin geriye yürür biçimde tesis edildiği tarih itibarıyla hukuk düzeninden kalkmasını sağlayan ve kesin hüküm olabilen yargı kararlarıdır.

İptal kararları üzerine idarenin yeni bir işlem tesisini gerektiren durumlarda kesin hükmün etkisini ortadan kaldıracak biçimde işlem yapılamaz. Bazı durumlarda, iptal edilen işlemin yenilenmesi mümkündür. İdari işlemin yetki, şekil, sebep yönünden veya yeterli araştırmanın yapılmadığı gerekçesiyle iptal edilmesinde, işlemin hukuka aykırılığının giderilerek yenilenmesi hukuka aykırı sayılmayabilir.

Ancak, bu halde de iptal edilen işlem geriye yürür biçimde ve tesis edildiği tarih itibarıyla hukuk düzeninden kalkmış bulunduğu, usulüne uygun olarak ve tesis edildiği tarihte yürürlüğe girebilecek yeni bir işlem yapılması zorunlu bulunmaktadır.

Uyumsuzluk konusu olayda Rekabet Kurulu'nun 17.6.1999 tarih ve 99-30/276-166 sayılı kararı, birden fazla kişisel iradenin bulunmasını ve konunun müzakere edilmesini

T.C.
DANIŞTAY
ONUNCU DAİRE
Esas No : 2002/3686
Karar No : 2003/5292

gerektiren bir kollektif işlem olması dikkate alınarak, sonradan tebliğ edilse bile esas kurul kararının tebliği tarihinde karşı oy yazılarının tebliğ edilmemesinin esası etkileyen bir sakatlık olduğu gerekçesiyle iptal edilmiştir.

Buna karşın iptal edilen Kurul Kararı karşı oy yazıları da eklenerek Rekabet Kurulu Başkanınca imzalanan bir üst yazıyla yeniden tebliğ edilmiştir.

Bu durum karşısında, Kurulca, verildiği tarih itibarıyla yürürlüğe girecek, yeni bir karar verilmek suretiyle işlem tesis edilmesi gerekirken, karşı oy yazılarının sonradan tebliğ edildiği bilindiği halde işlemin "kollektif işlem" olması gözönüne alınarak verilen iptal kararı gerekçesi ve iptal edilen kararın ortadan kalktığı dikkate alınmadan, iptal edilen kararın karşı oy gerekçelerinin eklenerek Kurul Başkanınca imzalanan bir üst yazıyla yeniden tebliğ edilmesi suretiyle tesis edilen işlemde hukuka uyarlık görülmemektedir.

Açıklanan nedenlerle, Rekabet Kurulu'nun daha önce iptal edilen 17.6.1999 tarih ve 99-30/276-166 sayılı kararının karşı oy yazıları eklenerek Rekabet Kurulu Başkanı'nın imzaladığı 10.4.2002 tarih ve 000385 sayılı yazıyla yeniden tebliğ edilmek suretiyle tesis edilen işlemin iptaline, aşağıda dökümü gösterilen 58.350.000.lira yargılama gideri ve kararımızın verildiği tarihte yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesine göre belirlenen 700.000.000.lira avukatlık ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine 23.12.2003 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Zafer	Ali	Ahmet	Orhun	Suna
KANTARCIOĞLU	ÖZTÜRK	BAŞPINAR	YET	TÜRKOĞLU

Yargılama Giderleri :
Başvuru Harcı : 7.530.000.
Karar Harcı : 10.120.000.
Posta Giderleri : 40.750.000.
Toplam : 58.300.000.Lira

NM/18.3.2004